

Samenvatting

Vanwege het aflopen van de huidige leveringscontracten van elektriciteit en gas vindt een Europese aanbesteding plaats. In dat kader heeft het college besloten om voor 2020 en 2021 de energie in te kopen uit duurzame bronnen. Voor elektriciteit is dat stroom uit Europese waterkracht met Garanties van Oorsprong (GvO). Voor gas zijn dat duurzame bronnen met Verified Emission Reduction (VER) certificaten. Via verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en de openbare verlichting werkt de gemeente aan het reduceren van de energievraag en de kosten, en is zij op weg naar een volledig klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030. Onderzocht wordt in hoeverre of het op termijn mogelijk is om de duurzame energie kosteneffectief te betrekken uit (Eu)regionale bronnen.

Beslispunten

1. Instemmen met het aangaan van een nieuwe leveringsovereenkomst voor de inkoop van elektriciteit op basis van GvO (Garanties van Oorsprong) certificaten Europese waterkracht.
2. Instemmen met het aangaan van een nieuwe leveringsovereenkomst voor de inkoop van gas op basis van VER (Verified Emission Reduction) certificaten "Gold Standard".
3. Binnen het collectief Zuid-Limburg onderzoek te entameren naar de mogelijkheden om m.i.v. de volgende contractperiode (vanaf 2022) elektriciteit en gas binnen de (Eu)regio duurzaam kosteneffectief te kunnen gaan inkopen.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 7 mei 2019:
Conform.

1. Aanleiding

Vanwege het aflopen van de huidige leveringscontracten per 31 december 2019, is onder regie van het SSC Zuid Limburg een Europese aanbesteding gestart voor de inkoop van elektriciteit en gas. Deze aanbesteding moet leiden tot het afsluiten van nieuwe leveringscontracten voor 2020 en 2021 met een optie op twee jaar verlenging. Alle Zuid-Limburgse gemeenten, de brandweer en het MECC nemen hieraan deel. Elke deelnemende partij kiest zelf voor de wijze van verduurzaming.

Conform het coalitie-akkoord is uitgangspunt dat de gemeente Maastricht energie geleverd krijgt die op een duurzame wijze is opgewekt, bij voorkeur uit Nederlandse of (Eu)regionale bronnen.

Duurzaam wil zeggen conform de Nederlandse wetgeving en conform de richtlijnen van CertiQ (de landelijke beheer instantie). Voor elektriciteit wordt dit getoetst via benodigde GvO (Garantie van Oorsprong) certificaten via een zogenaamd (collectief) end-user account in het systeem van CertiQ. Voor gas dient de leverancier jaarlijks een bewijs van afboeken aan te reiken waaruit blijkt van welk project de VER (Verified Emission Reduction) certificaten afkomstig zijn.

2. Context

In de Elektriciteitswet (art.76) is vastgelegd wat we in Nederland accepteren als 'groene stroom'. Het gaat in ieder geval om elektriciteit die is opgewekt door windparken, zonnevelden, biomassa centrales en waterkracht centrales in Nederland of in alle Europese landen die voldoen aan dezelfde internationale richtlijnen op het gebied van Garanties van Oorsprong. Vanuit wettelijk oogpunt wordt er verder geen onderscheid gemaakt en is elektriciteit uit wind in Nederland niet 'duurzamer' dan elektriciteit uit waterkracht in Scandinavië (beide hebben geen CO₂-uitstoot).

Rond de wetgeving is er meningsvorming ontstaan. Daarbinnen is een denkwijze ontwikkeld (door maatschappelijke organisaties als Milieu Centraal, Stichting Stimular en SKAO) waarin GvO's uit Nederland 'duurzamer' worden beoordeeld dan GvO's uit Europa, omdat Europese GvO's niet bijdragen aan de energietransitie in Nederland. Deze denkwijze is onder andere terug te vinden in de CO₂-prestatieladder en de meeste CO₂-berekenningsinstrumenten. Daarbinnen wordt de CO₂-uitstoot van Europese GvO's (wind, zon, waterkracht, biomassa) gelijkgesteld aan de CO₂-uitstoot van in Nederland opgewekte 'grijze' stroom. Dit betreft geen wetgeving en wijkt af van internationale politieke afspraken.

In de Milieucriteria Maatschappelijk verantwoord inkopen van elektriciteit van PIANOo, zoals opgenomen in de MVI-tool wordt als basiseis verwezen naar de Nederlandse wetgeving en

niet naar de denkwijze van de maatschappelijke organisaties. Wel wordt de suggestie gegeven om bijvoorbeeld meer waardering toe te kennen aan Nederlandse GvO's.

De vraag is wat belangrijker is: voldoen aan de Nederlandse wetgeving of aansluiten bij een bepaalde denkwijze over die wetgeving. In het coalitie-akkoord is een voorkeur uitgesproken voor dat laatste. Op dit moment betreft de gemeente elektriciteit en gas uit duurzame niet Nederlandse bronnen, te weten GvO Europese waterkracht voor elektriciteit en VER voor gas. Voor de nieuwe periode is de verwachting dat de leveringskosten substantieel omhoog zullen gaan als gevolg van gestegen marktprijzen (zie ook par. 8).

3. Gewenste situatie

De huidige overeenkomsten voor de levering van elektriciteit en gas lopen dit jaar af. Via Europese aanbesteding zijn voor alle Zuid-Limburgse gemeenten, de brandweer en het MECC nieuwe leveringscontracten gewenst voor 2020 en 2021 met een optie op twee jaar verlenging (2022 en 2023). Elke deelnemende partij kiest daarbij zelf voor de wijze van verduurzaming. Voor de verduurzaming kan gekozen worden uit acht mogelijke opties. Onderstaande tabel geeft daarvan een overzicht en de daarmee gemoeide indicatieve meerkosten voor de gemeente Maastricht.

Indicatie meerkosten/ jaar gemeente Maastricht verduurzaming energie

Elektriciteit	Indicatie meerkosten/ jaar
GVO Wind Nederland	€ 134.609
GVO Nederlandse biomassa	€ 49.459
GVO Europese wind	€ 19.743
GVO Europese waterkracht	€ 17.948
GvO Europese biomassa	€ 26.922
GvO Europese zon	€ 44.870
Gas	
Groengascertificaten Nederland	€ 107.085
VER Gold Standard buiten Nederland	€ 3.817

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de elektriciteit die de gemeente Maastricht geleverd krijgt op een duurzame wijze bij voorkeur in Nederland is opgewekt. Direct leverbare Nederlandse bronnen (op basis van GvO's) zijn wind en biomassa. Biomassa heeft als nadeel dat dit leidt tot een rest-uitstoot van CO₂ (op basis van het Maastrichtse inkoopvolume is dat gemiddeld 1.560 ton per jaar). Daarnaast is sprake van substantiële

meerkosten. Zoals de tabel laat zien zijn de meerkosten voor elektriciteit geproduceerd uit Nederlandse biomassa (t.o.v. Europese waterkracht) ca. € 31.000 per jaar en de meerkosten uit Nederlandse wind ca. € 117.000 per jaar. Een vergelijkbaar beeld bestaat er t.a.v. gas: geproduceerd uit duurzame Nederlandse bronnen zijn de meerkosten (t.o.v. duurzame bronnen buiten Nederland) ca. € 103.000 per jaar.

Indien gekeken wordt naar mogelijke gewenste bronnen uit de Euregio dan leidt de aanbestedingsplicht nu nog tot een knelpunt. Er bestaat dan grote kans op bezwaren/ geen inschrijvingen omdat de opdracht dan specifiek wordt toegeschreven naar een beperkt aantal partijen dat in de Euregio actief is. Daarbij komt dat Duitse GvO's niet geschikt zijn om te gebruiken in Nederland, omdat daar een andere wetgeving geldt. Geadviseerd wordt om binnen het collectief Zuid-Limburg eerst goed in kaart te brengen welke mogelijkheden er in de energiemarkt zijn om via de inkoop van energie een bijdrage te leveren aan de energietransitie in de regio. Een dergelijk strategisch onderzoek en de daarbij behorende besluitvorming vraagt om een gedegen aanpak die minimaal één jaar gaat duren. Gelet daarop is nu bewust gekozen voor een relatief korte contractduur (2020 en 2021) met de mogelijkheid om tijdens de huidige periode een dergelijk onderzoek te entameren en uit te voeren. Indien dit leidt tot een duurzaam kosteneffectief alternatief kan eventueel met ingang van 2022 voor een nieuwe aanbesteding uit (Eu)regionale bronnen worden gekozen.

Alles afwegende wordt geadviseerd om voor de nieuwe contractperiode:

- het wettelijk kader te hanteren en daarbinnen te kiezen voor Europese waterkracht voor elektriciteit en VER Gold Standard voor gas.
- binnen het collectief Zuid-Limburg onderzoek te doen naar de mogelijkheden om m.i.v. de volgende contractperiode (vanaf 2022) de energie binnen de (Eu)regio duurzaam kosteneffectief te kunnen inkopen.

Via verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en de openbare verlichting werkt de gemeente aan het reduceren van de energievraag en de kosten, en is zij op weg naar een volledig klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030.

4. Duurzaamheid en/of gezondheid

Bij de keuze voor GvO (Garanties van Oorsprong) Europese waterkracht voor elektriciteit is geen sprake van CO₂-uitstoot. Voor gas wordt de CO₂-uitstoot gecompenseerd middels de aankoop van VER (Verified Emission Reduction) certificaten "Gold Standard" van niet Nederlandse bodem.

5. Effect op de openbare ruimte

NVT

6. Personeel en organisatie

NVT

7. Informatiemanagement en automatisering

NVT

8. Financiën

Op dit moment bedragen de jaarlijkse leveringskosten voor elektriciteit en gas voor de gemeente Maastricht ca. € 0,9 miljoen exclusief belastingen (energiebelasting, ODE-belasting en BTW).

Geconstateerd wordt dat als overheden nu de markt op gaan zij te maken krijgen met sterk gestegen marktprijzen. Dit wordt veroorzaakt doordat de verschillende kostprijsverhogende factoren over de hele linie substantieel zijn gestegen. Als dit wordt doorgetrokken naar de nieuwe contractperiode zijn m.i.v. 2020 naar verwachting prijsstijgingen aan de orde tot ca. 45% voor de inkoop van elektriciteit tot ca. 25% en voor de inkoop van gas. Of dergelijke stijgingen voor de gemeente Maastricht ook daadwerkelijk gaan gelden valt op dit moment nog niet exact te zeggen. Eind van dit jaar wordt dat duidelijk omdat dan naar verwachting de nieuwe leveringscontracten zullen worden gesloten. In de kaderbrief en de gemeentebegroting zal hier in de risicoparagraaf mee worden rekening gehouden.

9. Aanbestedingen

De inkoop van duurzame elektriciteit en gas wordt Europees aanbesteed. Onder regie van het SSC Zuid-Limburg nemen alle Zuid-Limburgse gemeenten, MECC en brandweer Zuid-Limburg daaraan deel. I.v.m. de verder te doorlopen procedure is een collegebesluit op 14 mei 2019 de uiterste datum om nog tijdig een verantwoorde collectieve inkoop per 1 januari 2020 te kunnen garanderen.

10. Participatie tot heden

NVT

11. Voorstel

1. Instemmen met het aangaan van een nieuwe leveringsovereenkomst voor de inkoop van elektriciteit op basis van GvO (Garanties van Oorsprong) certificaten Europese waterkracht.
2. Instemmen met het aangaan van een nieuwe leveringsovereenkomst voor de inkoop van gas op basis van VER (Verified Emission Reduction) certificaten "Gold Standard".

3. Binnen het collectief Zuid-Limburg onderzoek te entameren naar de mogelijkheden om m.i.v. de volgende contractperiode (vanaf 2022) elektriciteit en gas binnen de (Eu)regio duurzaam kosteneffectief te kunnen gaan inkopen.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

NVT